

Förslag
till

Inneby-Gårdsvik torrlägningsföretag.

i Ljusterö socken och Stockholms län.
Upprättat vid syn enligt vattenlagen
år 1929 av
Nils Risberg
Statens Lantbruksingeniör.

KOSTNADSFÖRELNINGSLÄNGD

Fastighet	Registreringsnummer	Mantal	Ägares namn	Sökande	Ej sökande	Värde		Värde		Förbättr		Deltager i kostnaden				
						före		efter		rings		med	för torr		för förrätt	
						företaget		företaget		värde			läggningen	ningen		
kr.	öre	kr.	öre	kr.	öre	cent	kr.	öre	kr.	öre						
Gårdsvik	25	0.72	J. B. Sjöberg			705	10	961	40	256	30	6.81	262	87	33	09
"	17	1/4	"			757	90	1558	70	800	80	21.28	821	41	103	39
"	31	3/4	J. H. Larsson			441	10	1768	80	1327	70	35.27	1361	42	171	36
"	116	9/64	"			252	40	542	80	290	40	7.72	297	99	37	50
"			" J. E. Westerman													
"	13	3/16	H. Wistedt			193	60	456	50	262	90	6.98	269	43	33	91
"	12	3/16	"			232	20	662	90	430	70	11.44	441	58	55	58
"	117		J. E. Westerman			14	40	100	80	86	40	2.30	88	78	11	17
Inneby	37	41/144	Viktor Åkerström			198	50	507	30	308	80	8.20	316	52	39	84
Summa						2795	20	6559	26	3764	-	100.00	3860	00	485	84

jämlikt 10 kap 61 § vattenlagen är slutlig uppskattning utsatt att äga rum efter företags fullbordan.

All deltagningsskyldighet är grundad på värdet av den bätnad som vinnas genom av dikningen uppkommande jordförbättring

Lärdsvik den 17 juni 1929

W. B. R. R.

U t l å t a n d e.

Synemännens utlåtande rörande sänkning
av den s.k. Kubban i och för bättre torrlägg-
ning av mark tillhörande Gärdsvik och Inneby
i Ljusterö socken och Stockholms län, avgivet
vid syneförrättninge enligt vattenlagen år 1929

Läge.

Ifrågavarande avdikningsområde är beläget om-
kring 2.0 km. nordost om Ljusterö kyrka. Å bifogade över-
siktskarta har avdikningsområdet markerats med gul färg var-
jämte även nederbördsområdet markerats med en blå linie.
Avdikningsområdet utgöres av såväl odlad som ej odlad jord
och omfattar en areal av sammanlagt 7.72 hektar.

Nederbördsområdet.

Avdikningsområdet tillhör ej något namngivet
namnsystem. Det ligger mellan de enligt Kungl. Kungörelsen
rådena
den 13 april 1922 med n:ris 59 och 60 betecknade nederbördsom-

Förordnande.

Genom Kungl. Maj:ts Befallningshavandes reso-
lution av den 12 april 1928 förordnades undertecknad att

handlägga förenämnda förrättning och har på grund härav och i anslutning till förrättningsökandenas vid undersökningen och vid sammanträde i ärendet framställda yrkanden föreliggande plan för avdikningen upprättats.

Benämning.

Synemännen anse, att företaget bör betraktas som vattenavledning och bestämma att företaget jämlikt bestämmelserna i 10 kap. 62 § vattenlagen skall benämnas Inneby Gårdsvik torrlägningsföretag.

Hinder mot företaget.

Mot syneförrättningens handläggning eller företagets utförande har icke något hinder blivit anmält och har något sådant ej heller av synemännen kunnat utrönas.

Företagets omfattning och avloppsdikets läge.

Den i företaget ingående vattenskadade marken finnes å hithörande plankarta upptagen och har fullständig beskrivning häröver upprättats. Som vattenskadad har all den mark betraktats, som innehar ett höjdläge lägre än 1.2 meter över nuvarande medelvattenytan i sjön eller vid närmaste punkt i avloppsdike dit vatten kan ledas, med

tillägg för fall för längre från avlopp belägen mark. För sjöns sänkning och områdets avdikning föreslås ett avlopp å kartan betecknat med A-B. Avloppet har jämväl markerats med tvenne jämnlöpande röda linier. I sjöns avlopp finns ett mycket förfallet vattenverk vilket tidigare använts för sågning.

Enligt vattenverksägarens uppgift har det i sjöns avlopp belägna vattenverket ej använts under de senaste 8 åren och har ej heller under denna tid underhållits. I stället har en del användbart virke i densamma använts för andra ändamål. På grund av dessa omständigheter är luckan i dammen förstörd, av tilloppsrännan återstår endast en del av botten, turbinkammaren och sugröret äro fullständigt förstörda, själva såghuset är uppruttet och fallfärdigt. På grund härav hava synemännen ansett att vattenkraften skall värderas som "icke utbyggd", då själva anläggningen måste anses som värdelös.

Den utnyttjingsbara fallhöjden har uppmätts till 3.0 meter.

Enligt uppgift har sågen kunnat hållas igång

knappt 2 månader årligen. Erforderlig effekt för sågen har uppskattats till 5 hästkrafter. Ett skäligt värde pr. hästkraft i detta fall synes vara 50 kronor. Vattenkraftsvärdet har således uppskattats till 250.- kronor.

Då ägaren av sågen påfordrar att inventarierna skall lösas uppskattade synemännens värdet härav jämte såghuset till 500.- kronor.

Sänkingsföretaget har sålunda att, då fallet ansetts outbyggt, till sågägaren erlagga 750.- kronor å ett för allt såsom lösen för vattenkraft och inventarier.

Jämlikt vattenlagen 7 kap. 38 § skall båtnaden av företaget överstiga kostnaderna för företagets verkställande. Båtnaden av företaget är beräknad till 3.764.- kronor och torrlägningskostnaden till 3.860.- kronor. I detta belopp ingå de 500.- kronor för lösen av inventarier och såghuset. Detta belopp kan återgå genom inventariernas försäljning varför den summa som skall jämföras med båtnadsvärdet utgör 3.264.- kronor.

Vattenmängd, lutningsförhållanden m.m.

Nederbördsområdet har beräknats till 4.5 km.²

Med hänsyn till nederbördsområdets bekvämenhet har maximerad dörbörden beräknats till 100 sek. pr. km.² och medelvattenmängden till 10 sek. pr. km.² Maximivattenmängden skulle sålunda bli 0.45 m³/sek. och medelvattenmängden 0.045 m³/sek.

Följande dimensioner föreslås.

Bottenlutning 0.5:1000

Bottenbredd 0.30 meter

Sidolutning 1:1.5

Med dessa dimensioner beräknas flodvattenmängden kunna avböras vid ett vattendjup av 0.80 meter och medelvattenmängden vid ett vattendjup av 0.30 meter.

Avloppets djup har föreslagits med hänsyn till en i förhållande till kostnaden för företagets utförande så vitt möjligt fullständig torrläggning av sökandenas i företaget ingående mark.

Å den vid förrättningen upprättade profilritningen är avloppets djup vid var och en av de längs detsamma nedslagna avvägningsspållarna angivet, varjämte höjden över det antagna jämförelseplanet av den blivande bottenlinjen vid ett flertal ställen angivits. Avloppets dimensioner å olika platser av detsamma

framgå i övrigt av de upprättade sektionerna, samt av grävningstabellen.

Arbetets utförande.

Företaget skall om intressenterna vilja fullborda detsamma, utföras i full överensstämmelse med det nu framlagda förslaget såväl med hänsyn till plan- som profilritningen och får påbörjas efter den 1 juli 1929 samt skall vara fullbordat innan den 1 november 1931. Har företaget icke bragts till slut inom nyssnämnda tid vare frågan om företaget förfallen. Om giltigt skäl för dröjsmålet visas eller genom företagets inställande synnerligt men skulle uppstå, kan genom ansökan hos Österbygds vattendomstol före nämnda tids utgång anstånd erhållas med företagets fullbordan på högst tio år.

Då ingen delägare framställt yrkande om att på egen mark få utföra dikningen kommer företaget att utföras gemensamt.

Jämlikt 7 kap. 61 § vattenlagen skall för handhavandet av med företaget förenade angelägenheter utses en styrelse vilken enligt beslut skall bestå av 3 ledamöter.

Val av styrelse skall anmälas till Konungens Befallningshavande. Sker ändring i styrelsens sammansättning, skall styrelsen ofördröjligen göra anmälan därom till Konungens Befallningshavande. Jämlikt 3 kap. 21 § vattenlagen är styrelseledamot ansvarig för sina åtgöranden.

Innan anmälan om styrelseval gjorts hos Konungens Befallningshavande må ej arbete å annans mark verkställas eller åtgärd till förfång för annan vidtagas.

Dikesjorden.

Den ur avloppet upptagna jordmassan skall såväl vid dess första upptagande som vid framtida rensningar uppläggas vid sidan av avloppet men får ej läggas närmare det nya avloppets kanter än 1 meter och skola jordvallarna på lämpliga ställen dock minst på var femtonde meter genomskäras för att bereda ytvattnet från angränsande mark fritt avlopp. Jordvallarna få ej läggas med brantare sidolutning å den mot diket vända sidan än 1:1.

Broar.

Företagets utförande medför ombyggnad av 3 st. broar för ägoväg. Desamma skola uppföras på torrlägningsfö-

retagets bekostnad på sätt särskilda förslagsritningar utvisa.

Avsyrning.

Sedan arbetet blivit färdigt och om så erfordras under dess utförande, skall det avsynas eller inspekteras av i länet tjänstgörande Statens Lantbruksingeniör eller annan av vederbörande myndighet därtill förordnad.

Underhåll.

Det här föreslagna avloppet skall första gången under första året efter sedan arbetet blivit avsynat samt där- efter vart annat år samt så ofta det dessemellan erfordras rensas från anhopade slam- och växtbildningar och skall detta arbete vara fullbordat senast den 1 oktober det år, rensning sålunda skall företagas. Kostnaderna skola fördelas efter samma grund som här nedan angives för kostnadernas fördelning för avloppets första upptagande. Vid rensning skall iakttagas att bottenlinjen erhåller det å profilritningen angivna höjdläget.

Allt underhållsarbete äger företagets styrelse vidtaga utan övriga intressenters hörande. De nyuppförda broarnes underhåll skall bekostas av den eller de som förut haft

sig denna skyldighet ålagd.

Dämning, anläggning av vattningsplats m.m.

Dämning, anläggning av vattningsplats i avloppet eller annan åtgärd varigenom skada uppstår eller som hindrar vattnets fria lopp, må på inga villkor göras eller tålas, och skall därest skada uppstår genom delägares eller annans påtagliga åtgörande av denne omedelbart avhjälpas. Rättas ej sådant förhållande skyldsamt sedan den försumlige varder därom anmodad, må den, som lider men av försummelsen, jämlikt vattenlagen 13 kap. 16 § kalla två ojäviga män att hålla besiktning och äger sedan bristen blivit av dem vitsordad, att på den försumliges bekostnad verkställa arbetet.

Uppmätning.

För bestämmande av arealen vattenskadad mark samt för utrönande av varje ägofigurs höjdläge över medelvattenytan i avloppet, har den av företaget berörda marken blivit kartlagd och nätavvägd samt begränsad medels en kurva belägen på full torrlägningshöjd över nämnda vattenstånd, varvid för mark som är belägen på längre avstånd från avloppet tillagts erforderligt fall.

Jordvärdering.

Då ingen överenskommelse angående kostnadernas fördelning lämpligen kunnat träffas, har ägogradering varit nödvändig och har densamma verkstälts efter följande grunder.

Genom grävning har jordens värde med hänsyn till dess naturliga godhet och beskaffenhet och under förutsättning av omsorgsfull skötsel och fullständig torrläggning för varje ägofigur upptaxerats pr. hektar, och finnas dessa värden för fullt torrlagda ägofigurer, införda i kolumn 13 av värderingslängden. För ägofigurer, vilka äro belägna lägre än 1.2 meter över en höjd belägen i jämnhöjd med blivande medelvattenytan, vilka sålunda ej bliva fullt torrlagda, har en reducering av ovan angivna värden skett efter sådan grund, att all mark belägen över eller i jämnhöjd med 1.2 meter över nyssnämnda höjd ansetts hava torrläggningsgraden 1.0 d.v.s. de bliva fullt torrlagda, under det att mark belägen under ovan angivna höjdläge ansetts hava torrläggningsgraden 0 d.v.s. deras blivande värde efter företagets utförande är ur torrläggningssynpunkt lika med 0. För sådan jord, som först efter upptagande av ytterligare avlopp d.v.s. sådan jord, som är belägen på längre avstånd från avloppet vin-

ner nytta av den i detta företag föreslagna dikningen har reducering av blivande värdet pr. hektar verkstälts.

För beräkning av nuvarande värdet har den regeln följts, att all mark belägen under nuvarande medelvattenytan ansetts i sitt nuvarande skick, värdelös och sålunda komma genom fullständig torrläggning att förbättras till ur torrläggningssynpunkt förstgradig mark medan mark belägen ovan den i momentet angående "Uppmätning" omnämnda kurvan ansetts ur torrläggningssynpunkt redan lämna full avkastning, varför den ej genom företagets utförande vinner någon förbättring, detta under förutsättning att inga andra omständigheter än otillfredsställande torrläggning varit orsak till minskning i eventuellt skörderesultat. Markens nuvarande värde är därför beroende dels av det blivande värdet under förutsättning av full torrläggning och dels av dess höjdläge till den försumpande vattenytan i avloppet, samt erhållits genom multiplicering av jordens värde i fullt torrlagt skick medels ett procenttal, som uträknats på grund av respektive figurers höjdläge över sagda vattenyta. De härigenom erhållna värdena äro pr. hektar införda i värderingslängdens kolumn 11. Skillnaden mellan blivande och nuvarande värdet eller s.k. förbättringsvärdet finnes infört i värderingslängdens kolumn 15 och avsedda siffror värdet pr. hektar.

landvinningar utsattes slutlig uppskattning att förrättas enligt vattenlagen 10kap. 77 och 78 §§.

I värderingslängden hava slutligen de enligt ovan angivna regler uträknade blivande och nuvarande värdena samt förbättringsvärdena blifvit för varje ägofigur med hänsyn till dess ytinnehåll beräknade och införda.

Båtnaden genom företaget.

Den vattenskadade marken som kommer att förbättras genom företaget omfattar en areal av sammanlagt 7.66 hektar.

Dess blivande värde utgör 6.559,20 kronor

" nuvarande " " 2.795,20 "

Förbättringsvärde sålunda 3.764.- kronor.

Vattendomstolsavgift.

Då förbättringsvärdet ej uppgår till högre belopp än 3.764.- kronor behöver någon vattendomstolsavgift ej erläggas för detta företag.

Ersättningar.

Beträffande ersättning för mark som åtgår för avloppets utvidgning föreskriva synmännen att sådan, jämlikt intressenternas därom gjorda uttalande, skall utgå med 150.-

kronor till fastigheterna Gårdsvik 2⁵ och 1⁷ samt med 40.-

kronor till fastigheterna Gårdsvik 3¹ och 1¹⁶.

Beträffande ersättning för intrång genom jordupplag föreskriva synmännen att sådan jämlikt intressenternas därom gjorda uttalande, skall utgå med 300.- kronor till fastigheterna Gårdsvik 2⁵ och 1⁷ samt med 120.- kronor till fastigheterna Gårdsvik 3¹ och 1¹⁶.

Beträffande den ersättning, som skall utgå till vattenverksägaren, skall bestämmelserna i vattenlagen 9 kap. lända till efterrättelse.

Ersättning utbetalas i samband med slutligt uppgörande av räkenskaperna för företaget.

Ersättning för intrång genom uppskattad jord vid framtida rensningar skall ej utgå.

Jordägare kan icke göra anspråk på bidrag av annan intressent i företaget för bortkörning av jordvallarne eller undanskaffande av desamma. Har jordägare verkställt detta arbete, äger han därefter åter fritt disponera över den mark som varit täckt av jordvallarne.

För skada och intrång, som vid detta utlåtandes meddelande icke kunnat av synmännen förutses, må den som lider skadan eller intrånget framställa anspråk på ersättning enligt

bestämmelserna i 9 kap. vattenlagen, dock skall sådant anspråk för att kunna upptagas till prövning anmälas hos Österbygdens vattendomstol inom fem år räknat från utgången av den för företagets fullbordande i detta utlåtande eller ock sedermera i anledning av sökt anstånd bestämda tiden. Är skadan eller intrånget av betydelse, gäller vad i 7 kap. 57 § vattenlagen andra stycket stadgas.

Fiske.

Angående fisket i Kubban har upplysningar inhämtats vid undersökningen och vid dagens sammanträde varjämte även fiskerintendenten i Östra distriktet avgivet yttrande. På grund av de erhållna upplysningarna och då i Kubban ej bedrives yrkesmässig fiskeriförädlning hava några särskilda anordningar för fiskens bevarande ej ansetts erforderliga. Ej heller har någon ersättning för minskad tillgång till fisk ansetts erforderlig.

Allmänna intressen.

Kungl. Maj:ts och Rikets Kammarkollegium har i skrivelse den 4 juni 1929 förklarat sig ej komma att för närvarande föra talan för bevakande av det allmännas rätt och intressen.

Kostnadsfördelning.

Beträffande kostnadernas fördelning har särskild tabell häröver upprättats, vilken bilagts detta utlåtande, varför här endast hänvisas till nämnda handlingar. Företaget har betraktats som en avdelning och har i tabellen angivits huruvida delägare är sökande till företaget eller ej. All deltagningsskyldighet är grundad på värdet av den båtnad som vinnas genom av dikningen uppkommande jordförbättring. Delägare som ej sökt företaget eller förenat sig med sökanden om företaget är ej skyldig att vidkännas större bidrag till kostnaden för dikningen än som svarar mot värdet af den båtnad, hans mark därigenom beredes. Då någon framställning att få erlägga bidrag till kostnaden för företagets utförande på visst antal år ej anförts har någon sådan fördelning ej heller verkställts.

Synekostnaderna skola förskjutas av sökandena och skola för dessa kostnaders slutliga fördelning gälla enahanda grunder som gälla för fördelning av kostnaderna för företaget. Fördelning av syneförrättningskostnaderna finnes verkställd i ovannämnda tabell.

Fixpunkter.

Till ledning för arbetets utförande samt för kontrollering av detsamma finnes en fixpunkt anbragt på sätt av plan- och profilritningen närmare framgår. Dess läge i plan samt dess höjd över antaget horisontalplan är å såväl plan- som profilritningen angivna. Den skall nogt bevaras och får ej döljas av jord eller annat. Borttages eller fördärvas densamma uppsätligen är åtgärden belagd med straff enligt bestämmelserna i vattenlagen 13 kap. 14 §.

Talan mot förrättningen.

Den som önskar föra talan mot denna förrättning, skall göra detta vid Österbygdens vattendomstol, adr. Stockholm. För talans bevarande skall sakägare inom sextio dagar räknat från denna dag till vattenrättsdomaren inlämna sina till vattendomstolen ställda besvär i tre exemplar och skola i dessa fullständigt upptagas klagandens alla påståenden samt skiljen därtill.

Utlåtandets underställning.

Då föreliggande förslag avser sjösänkning skall utlåtandet jämlikt vattenlagen 7 kap. 45 § underställas vattendomstolens prövning.

Gärdsvik den 17 juni 1929

Fritjof Bergkvist

Arvid Jansson

Godeman

Godman

Rätt avskrivet betyga:

K. Andersson

K. Andersson

Sodk. $\frac{22}{8}$ 31

240
30

DIARIE Nr 16547
K. LANTBRUKSSTYRELSEN
4 AUG. 1931

B e v i s

över verkställd avsyning av torrlägningsföretag enligt
förordnande av Kungl. Lantbruksstyrelsen den 11 febr. 1931

Företagets namn Inneby-Gårdsvik torrlägningsföretag i

Ljusterö socken och Stockholms län.

Planen fastställd den 16 maj 1930.

Lån från Statens avdikningslånefond 1.880.- kronor.

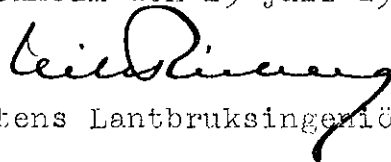
Statsbidrag från Statens avdikningsanslag 1.880.- "

Styrelsens ordförande J.H. Larsson, Gårdsvik, Ljusterö.

Avsyningen verkställdes av assistenten B.
Almgren den 25 juli 1931.

Företaget befanns därvid vara i sin helhet
utfört i överensstämmelse med den fastställda arbetsplanen
och tillstyrkes till godkännande.

Stockholm den 25 juli 1931.

Statens Lantbruksingeniör.

